

Lapszemle

2011. 5. hét

Megoldatlan panaszok

Az európai fogyasztók 46 százaléka nem áll ki jogaiért a vállalkozásokkal szemben, és nem viszi tovább ügyét az alternatív vitarendezési fórumok felé sem. A fogyasztói panaszok így megoldatlanok maradnak, és a vállalkozások sem erősítik jogkövető magatartásukat - hívja fel a figyelmet a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége. (január 31. *Magyar Hírlap 10.o.*)

Pert vesztett a GVH első embere

Juhász Miklós, a Gazdasági Versenyhivatal vezetője első fokon elvesztette a Transparency International Magyarország ellen indított perét. Juhász szerint a nemzetközi szervezet tavaly nyári nyílt levelében valótlanul állította, hogy bennfentes tőzsdei kereskedésért korábban 300 ezer forint bírságot kapott volna a pénzügyi felügyeletről. A TI még 2010. augusztus 9-én kelt nyílt levelében írta Orbán Viktornak és Schmitt Pálnak, hogy fontolják meg Juhász kinevezését. A levélben jelezték, hogy a pénzügyi felügyelet Juhászt bennfentes információval visszaélés miatt elmarasztalta. A bíróság első fokon kimondta: a TI levelében nem volt hamis állítás és valós tény sem tüntettek fel hamis színben. A TI közleményben szerepelt: „megkérdőjelezhető a tisztességes piaci verseny védelméért felelős GVH vezető hitelessége”. Szerintük a korrupció elleni fellépés hatékonysága szempontjából elengedhetetlen, hogy a felelős pozícióra jelölő és jelölt személyek saját magukkal szemben magas etikai mércét állítsanak. (*Világgazdaság 2.o., Pert vesztett a GVH-elnök Népszava 4.o.*)

Drágult az egyetemes áram

A piac a mostaninál nagyobb emelést indokolt volna a szakma szerint

SZABÁLYOZÁS. Február 1-jétől mintegy 6 százalékkal drágult az egyetemes szolgáltatásban a villamos energia. A teljes tarifa viszont csak 3-4 százalékkal nőtt, mert a rendszerhasználati díj nem emelkedett. A drágulás mértéke a háztartási felhasználók számára kisebb, a nagyfogyasztóknak nagyobb lett. A döntés az egyetemes szolgáltatókat kevésbé érinti, a többletbevétel tehát a nagykereskedő MVM Zrt.-nél csapódik le. Fellegi Tamás fejlesztési miniszter szerint menetrend szerinti áremelésről van szó, a lépés a bejelentett árrendezések sorába illeszkedik. Piaci forrásaink szerint is voltak jelei a tavaly nyáron befagyasztott tarifák év eleji „felengedtetésének”. Az intézkedés a hazai árampiac harmadát érinti. A GKI Energiakutató igazgatója az áramtermelés költségei és piacot befolyásoló tényezők alapján nagyobb emelést tartott volna indokoltnak.

Február 1-jétől körülbelül 6 százalékkal nőtt az egyetemes szolgáltatásban eladott villamos energia ára, a teljes tarifa viszont csak 3-4 százalékkal nőtt, mert a számla másik fő összetevője, a rendszerhasználati díj nem emelkedett. Mivel kis, technikai változtatásoktól eltekintve nem változott az egyetemes szolgáltatók számára engedélyezett árrés sem, ezen társaságok gazdálkodását a döntés nem érinti, hacsak azon keresztül nem, hogy a magasabb ár ronthatja a kiskeresetűek fizetési hajlandóságát. A többletbevétel egésze tehát a nagykereskedő MVM Zrt.-nél csapódik le. Az áremelés időzítése eltér a megszokott, negyedévenkénti ütemezéstől. Emlékeztet viszont, hogy az egyetemes szolgáltatás árait tavaly befagyasztotta a kormány, most tehát jó eséllyel a januárban elmaradt lépés pótlása történt meg. „Menetrend szerinti áremelésről van szó, a

bejelentett árrendezési folyamatok sorába illeszkedik a mostani lépés az áram esetében” - mondta a Világgazdaságnak Fellegi Tamás fejlesztési miniszter. Szakmai körökből úgy tudjuk, várható is volt a tarifák növelése, mert már december óta voltak jelei a kormány ilyen irányú terveinek. Az intézkedés a tavaly 6-7 százalékkal, 40-41 terawattórásra zsugorodott hazai árampiac körülbelül egyharmadát (egyetemes szolgáltatói szegmensét) érinti. Eszerint az éves szinten 13 terawattórányi áram időarányos része kel el mintegy 2 forinttal drágábban az első negyedévben. Emiatt 2011-ben egy átlagos hazai háztartás villanyszámlája 2000-2500 forinttal nőhet az Origo számításai szerint. „Nemcsak az elmúlt hetek, hónapok, de maga az árarmoratórium időszaka is azt mutatta, hogy növekedtek a hazai áramtermelés költségei. Ilyen költségemelő hatás volt például a forint/dollár árfolyam változása és a gáz drágulása” - mutatott rá lapunknak a GKI Energiakutató Kft. ügyvezető igazgatója. Hegedűs Miklós ennek alapján a mostaninál nagyobb emelést tartott volna indokoltnak. Az árak szociális megfontolásból történő alacsonyan tartása egyébként is a szokásos negatív következményhez vezet: a kereskedők kénytelenek nagyfogyasztóikkal megfizettetni azt a kiesést, amit elveszítene a lakossági piacon. (Ráadásul, mivel a nagyfogyasztók kisebb költségek mellett szolgálhatók ki, az az életszerű, ha olcsóbban kapják az áramot, mint a lakosság és a kisfogyasztók.) Ha megint a nagyfogyasztók látják a kárát a piacilag indokolttól elmaradó lakossági áremelésnek, akkor romlik a versenyképességük, miközben a lakosság megint csak nem fizeti meg annak a terméknek az árát, amit felhasznál. A kutató szerint semmiképpen nem drámai, de egyértelmű tendencia a spot- és a határidős piaci jegyzések folyamatos emelkedése. Nem tudni persze, hogy az MVM beszerzései árai hogyan viszonyulnak a piaciakhoz. A közüzemi nagykereskedő legnagyobb szállítója éppen a saját 100 százalékos leányvállalata, a paksi atomerőmű, amely az ország legolcsóbb áramtermelője. Viszont az MVM-nek át kell vennie a piacinál kétszer drágább, támogatott árú villamos energiát is, ahogyan a korábbi években is, ez szintén nem elhanyagolható tétel. Viszont az ártámogatást élvező termelőknek az idén az érvényes szabályozás szerint 15 százalékot engedniük kell áraikból, sőt, egy módosító indítvány szerint esetleg 25 százalékot is. BHL-KoM

(Világgazdaság, 2011. február 2., szerda, 1+6. oldal)

Méreg a mézben!

A Metro visszaveszi Klenánczék antibiotikus termékeit

A Metro-lánc áruházai január végétől visszavásárolják a fogyasztóktól a Klenáncz Méhészet mézeit, e termékekben ugyanis antibiotikumot mutattak ki. A termelő lapunknak elmondta: a visszahívott mézekre megsemmisítés vár. A CBA nehezményezi, hogy az ilyen és hasonló esetekben nem működik a riadólánc, amely azt szolgálná, hogy valamennyi kereskedő hivatalból értesüljön az élelmiszer-biztonsági zavarokról.

Vasvári Éva

A Metro-üzletekben olvasható tájékoztató szerint a Klenáncz József névvel jegyzett méhészet termékeiből néhányat - az Aro, a H-line és a Rioba mézeket - visszaveszik a vevőktől, ugyanis a korábbinál korszerűbb módszerrel végzett vizsgálatok többnél is antibiotikum- származék jelenlétét mutatták ki. A póru jár fogyasztókat a vevőszolgálatokon várják, ahol a Metro munkatársai bonyolítják a visszavásárlást. A Metro kommunikációs igazgatójától, Krubl Ivettől megtudtuk, tavaly március óta igen szigorú élelmiszer-biztonsági ellenőrzésnek vetik alá a mézet, jelen esetben is német laboratóriumi módszerrel elemezték a termékeket. A méz ellenőrzését - szűrőpróbaszerűen - a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MGSZH) Miskolcon indította el. Lapunk korábban többször helyt adott a Klenáncz József méhészetéről szóló híreknek. Például 2009-ben, amikor a CBA saját márkás termékeként árult, ám a Klenáncz Méhészet által forgalmazott akácmézben a brémai Applica laboratórium mérgező anyagokat, antibiotikumokat talált, ami veszélyes élelmiszernek minősül. Az akkori vizsgálatok során a mézekben kétféle antibiotikumot talált a

laboratórium: szulfadimetoxint és trimetoprimet. Állatorvosok szerint e két gyógyszert elsősorban sertéseknek és marháknak írják fel, méheknek kizárólag a méztermelési időn kívül és csak betegség esetén; ám a méhészek némelyike a mézelő méheket is kezeli e szerekekkel bizonyos kórok megelőzésére. Klenáncz József lapunk kérdésére megerősítette, mézei közül némelyik valóban nem ment át a vizsgán, azaz a szigorúbb ellenőrzés rostáján, ez azonban a vizsgálati módszerek korszerűsödésének tudható be. Az élelmiszer-biztonsági szabályok szigorodása azonban személy szerint neki és termelőtársainak is érdeke, hiszen senkinek sem jó, ha a magyar fogyasztók asztalára olyan táplálékok kerülnek, amelyek az egészségre káros gyógyszermaradványokat tartalmaznak. Klenáncz - aki nem mellékesen a Magyar Mézkereskedők és Mézcsomagolók Egyesületének (MMME) elnöke is - kérdésünkre azt mondta, hogy termékei visszahívását nem érzi presztízaveszteségnek, hiszen a szigorúbb ellenőrzések minden termelő közös érdekét, a fogyasztók biztonságát szolgálják. Ami az anyagi veszteségeket illeti, ez ügyben tárgyalások zajlanak a Metróval. Klenáncz József álláspontját azonban árnyalja az a nyilatkozat, amelyet korábban lapunknak tett. Azt mondta, hogy egy kis antibiotikum a mézben nem árt meg senkinek. A CBA boltlánczat ugyancsak kínál Klenáncz-mézeket. Fodor Attila kommunikációs igazgató furcsállja, hogy ha bármely élelmiszerrel probléma van, akkor a kereskedők miért nem kapnak hivatalos értesítést a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivataltól, amely kiadná a „parancsot” az adott termék eltávolítására. A hatékony és gyors riadólánc már csak azért is szerencsés volna, mert valamennyi kereskedő figyelmét ráirányíthatná az adott élelmiszer-biztonsági problémára. Az MGSZH szerepe természetesen kitüntetett az élelmiszer-minőség és -biztonság megóvásában, hiszen a kereskedők a saját költségükön képtelenek minden terméket bevizsgáltatni, míg a szakhatóságnak - megalapozott jelzések alapján - ezt célszerű megtenni. Fodor arról nem beszélt, hogy az ismeretek birtokában mit szándékoznak tenni a már boltjaikban lévő Klenánczmézekkel.

Buknak az elnökök. Az MMME korábbi elnöke, Fazekas Gyula szintén antibiotikummal mérgezett mézzel bukott le tavaly karácsonykor, amit pult alól, címkezetlenül és számla nélkül árult egy irodában. Az MGSZH eljárást indított vele szemben, amelynek eredménye még nem ismert.

(Magyar Nemzet, 2011. február 2., szerda, 13. oldal)

Itt a magyartermék-rendelet

Jogtalan megnevezés esetén pénzbírságot szabhatnának ki

Jószerevével csak a fűszer és a csomagolóanyag, vagyis legfeljebb egy adott élelmiszer 5 százaléknyi összetevője lehet külföldi eredetű ahhoz, hogy a jövőben megkapja a „100 százalékgig magyar termék” minősítést - mondta el Kardeván Endre tegnap egy háttérbeszélgetésen Budapesten annak kapcsán, hogy már csak aláírásra vár a magyar élelmiszertermékek minősítését szabályozó miniszteri rendelet. A Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára hozzátette: lesz egy kevésbé szigorú kategória is, itt megengedett a külföldi alapanyag, ám az élelmiszert Magyarországon kell feldolgozni, csomagolni és forgalomba helyezni. A rendeletervezet túl van a társadalmi és a minisztériumi egyeztetésen, ám még nem dőlt el, hogy kell-e a kihirdetés előtt uniós jóváhagyás. Ha nem, a következő hetekben már életbe léphet a jogszabály; ha pedig Brüsszel notifikációjára is szükség lesz, akkor három hónappal kitolódhat a direktíva életbelépése. A rendelet célja, hogy igazodási pontot nyújtson, mi minősül magyar terméknek, hiszen ma gyakorlatilag bárki létrehozhat ilyen tartalmú védjegyet. A rendelet által használt kategóriák azonban nem védjegyként működnek, hanem tartalmilag szabályozzák a megnevezéseket - mutatott rá az államtitkár. A vidékfejlesztési tárca célja nem lehet a jelenleg élő védjegyek megszüntetése, erre lehetősége sem lenne, ám jogi úton szabályozhatja egy termék megnevezésének feltételeit, és a sajtó segítségével szemléletformálást, kommunikációs tevékenységet fejthet ki az ügyben - hangsúlyozta, hozzátéve: a magyar élelmiszertermékek vásárlásával nemcsak az alapanyagok ára, hanem a megtermelt hozzáadott érték is az országban marad. A rendelet lehetőséget nyújtana a hatóságoknak a szankciókra is. Komoly pénzbírságot is kaphat a gyártó, ha a szűrőpróbaszerű ellenőrzések során

egy termékről kiderül, nem felel meg a jogszabályban részletesen szabályozott kritériumoknak. BL

Webáruház a magyar élelmiszerek

E hónap közepén lesz a Magyar ízek vására elnevezésű rendezvény, mégpedig Kardeván Endre szakmai védnökségével. A magyar kistermelők és élelmiszer-manufaktúrák mutatják be termékeiket. A szervezők célja a jövőben egy olyan webáruház létrehozása, amelyen keresztül a sajátosan magyar kisipari élelmiszerek kereskedelme indulhatna meg. A kezdeményezést az Agármarketing Centrum anyagilag is támogatja.

(Világgazdaság, 2011. február 3., csütörtök, 2. oldal)

Szakított egyik franchise-partnerével a Fornetti

Megszűnt a szerződés a Fornetti és egyik jelentős partnere, a Fornetti Pannon Kft. között. Lapunk értesülései szerint a szakítás oka az volt, hogy az igali székhelyű cég és az anyavállalata között jelentős nézetkülönbségek mutatkoztak a gyártástechnológia, a marketing és az élelmiszer-biztonság területén. Emiatt a kecskeméti székhelyű Fornetti Európa Kft., úgy is, mint a Fornetti-franchise-jogok és know-how-k kizárólagos felhasználói jogosultja, a napokban értesítette kereskedelmi partnereit arról, hogy az eddig Fornetti Pannon néven Igalban működő master franchise-partnerével szerződést bontott. A tavaly december végén megszületett döntést követően az igali telephelyű vállalkozás sem nevében, sem az általa forgalmazott termékek és szolgáltatások révén nem jogosult a Fornetti márkanév használatára. Az egykori Fornetti Pannon több mint tíz éven át Délnyugat-Magyarországot - elsősorban Baranya és Somogy megyét - látta el termékeivel. (A cég honlapja most is a fornettipannon.hu honlapon érhető el, de a péktermékek már a peksnack nevet viselik.)

A Fornetti Európa Kft., illetve a szintén kecskeméti székhelyű Fornetti Kft. közleményéből az is kiderül, hogy a felmondás határidejétől ők látják el Magyarországon a Fornetti Franchise Master képviseletét. A hivatalos indoklás szerint azért kényszerültek rendkívüli felmondással megszüntetni az együttműködést az igali vállalkozással, mert elfogadhatatlannak tartják a standardoktól való bármilyen típusú eltérést. A Fornetti nemcsak itthon, Európán belül, sőt azon kívül is jól ismert és bevezetett márkanév - a Fornetti franchise-hálózata Európa második-harmadik legnagyobb ilyen jellegű lánc. A rendszerhez jelenleg 26 ország tartozik. A magyar mellett a román, bolgár és ukrán piac számít a legnagyobbnak, de jelentős tételben szállítanak fagyasztott minőségi pékárut Németországba is. A cégcsoportban tízezren dolgoznak, és évente 50 millió kilogramm árut értékesítenek. A Bakutól Torontóig ívelő, 7000 tagból álló franchise-hálózat évente 200 millió eurós - jelenlegi árfolyamon 54 milliárd forint - forgalmat bonyolít le. Az alapító-cégtulajdonos Palásti József a szerződésbontás részleteiről továbbiakat nem árult el azt viszont hangsúlyozta, a termékek és szolgáltatások minőségéből és az élelmiszer-biztonságból továbbra sem kívánnak engedni.

(Napi Gazdaság, 2011. február 3., csütörtök, 3. oldal)

Megszűnt a magyar áruk bolthálózata

Megszűnt a Koppány bolthálózat január 24-én, s ezzel egy újabb magyar minőségi élelmiszereket forgalmazó cég lett az enyészeté. A tulajdonos azért döntött a bezárás mellett, mert esélytelennek ítéli a multilánccal szemben a hazai termelők élethalálharcát.

Hajdú Péter

Bezárom a boltot, elfogyott a türelmem, elég volt a ráfizetésből. Vártam, ameddig várhattam, de nincs tovább. A kormányváltás után még reménykedtem, hogy a hazai élelmiszer-termelők számára kedvező változások következnek, de hiába - jelentette ki lapunknak Megyesi Zoltán, a Koppány nemzeti bolthálózat tulajdonosa. - Képtelenség valódi húskészítményekkel úgy piacon maradni, hogy a multinacionális kereskedőláncok harmadáron, 750 forintért kínálják például úgynevezett parasztkolbászt. Ez a termék minden bizonnyal gyengébb minőségű a hazai kistermelők árujánál, hiszen az alapanyag is többbe kerül ennél az összegnél. Igaz, hogy az általunk gyártott termékek régi receptúra alapján biohúsból készülnek, modern tartósítószerrel hozzáadás nélkül, de ezt sajnos nem értékeli a magyar vásárlók. Kérdésünkre Megyesi elmondta, nyugat-európai mintára módot kellene találni a hazai termelők támogatására, hogy legalább minimális haszonnal értékesíthessék termékeiket, illetve hogy az irreálisan alacsony áron kínált termékekkel szemben fel kellene lépni. A hazai termelők helyzetén még az Új Széchenyi-tervből kapott esetleges támogatás vagy kedvezményes hitel sem segít, mert a versenyhátrány továbbra is megmarad. Megyesi attól is tart, hogy amikor elfogytak a hazai termelők és boltok, akkor már a multiknál sem lesz olcsó az élelmiszer. Az ország legnagyobb magánkézben lévő szürkemarha-állományával rendelkező Megyesi két évvel ezelőtt vágott bele a Koppányhálózat kiépítésébe, miután a nagy áruházláncokkal nem tudott megegyezni szürkemarha-, bivaly- és mangalicahús-termékei forgalmazásáról. Bolthálózatában saját termékei mellett más hazai termelők minőségi áruit is forgalmazta, s tavaly már nyolc üzlete működött a fővárosban és Pest megyében. A veszteségek miatt január 24-én zárt be az összes Koppány üzlet. A bolthálózat felszámolása azonban nem jelenti az összes üzlet bezárását, mert a solymári és pátyi egység üzemeltetői saját szakállukra még tovább működnek, amit akár életképesnek is tart Megyesi, ha a boltok családi alapon dolgoznak majd. A többeszes marhaállomány húsának döntő részét pedig valamelyik nagy főlvasárlónak értékesíti, mert az unió más tagországainak jól védett piacaira való bejutást eleve esélytelennek tartja.

(Magyar Nemzet, 2011. február 3., csütörtök, 4. oldal)

Trójai falovakat küldött Németország

A német terjeszkedés trójai falova a Lidl és az Aldi. A két lánc rengeteg árut hozott be, jókora jövedelmet termelt Németországnak, miközben a magyar gazdálkodókat alapanyag-beszállítóvá fokozta le agresszív piaci terjeszkedésével. Az Aldi és a Lidl még a válság idején is növelte nálunk bevételeit - állítja az Agrárgazdasági Kutató Intézet legújabb tanulmányában. Az agresszíven terjeszkedő Aldi és Lidl a magasabb feldolgozottságú termékeket döntően Németországból szerezte be - szögezi le a Juhász Anikó és Wagner Hartmut által készített tanulmány. A két lánc üzletpolitikájának alapja ugyanis az, hogy a saját márkanév alatt forgalmazott és Németországban gyártott termékek adják a forgalom döntő többségét. Mindkettejükre jellemző, hogy a költségtakarékosság miatt a kockázatos és drága befektetéseket szívesen elkerülik. Ezért jelentek meg sok esetben csak az uniós csatlakozást követően a volt szocialista országokban, így hazánkban is. - Felháborító, hogy amíg a Tesco üzletlánc Nagy-Britanniában teljes eredményének 26,4 százalékát fizeti adóként, addig Magyarországon ugyanez az arány alig 1,6 százalék - jelentette ki Z. Kárpáti Dániel. A Tesco ugyanis a 2010-es, majdnem hatezermilliárdos itteni bevételéből 57 millió forint társasági és 105 millió forint különadót fizet be. Ezért a jobbikos képviselő azt javasolja, a jövőben csak az a multinacionális kereskedőlánc kaphasson adókedvezményt hazánkban, amely vállalja, hogy az alapvető élelmiszerek 95 százalékát Magyarországról szerzi be. (február 4. *Magyar Nemzet* 12.o.)